

Pardaboyev A.

Jizzax politexnika instituti "Elektrtexnologiya" kafedrasida katta o'qituvchisi.

abduraximpardabaev@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada masofaviy ta'lim tizimida pedagogik yondashuvlarni takomillashtirish masalalari o'rganilgan. Zamonaviy axborot texnologiyalari, interfaol metodlar, raqamli platformalar va kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etishning ahamiyati ilmiy jihatdan asoslab berilgan. Shuningdek, masofaviy ta'lim sharoitida talabalarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish, pedagoglarning raqamli kompetensiyasini oshirish va ta'lim sifatini nazorat qilish usullari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: *masofaviy ta'lim, pedagogik texnologiya, raqamli ta'lim, interfaol metod, kompetensiya, oliy ta'lim, pedagogik yondashuv, elektron ta'lim, ta'lim sifati.*

Hozirgi kunda oliy ta'lim tizimida raqamli transformatsiya jarayonlari jadallik bilan rivojlanmoqda. Ayniqsa, masofaviy ta'lim tizimining keng joriy etilishi pedagogik yondashuvlarni qayta ko'rib chiqishni talab etmoqda. Zamonaviy sharoitda ta'lim jarayonini faqat an'anaviy usullar asosida tashkil etish yetarli emas, balki interfaol metodlar, elektron platformalar va innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash zarur.

Masofaviy ta'lim talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, vaqt va makonga bog'liq bo'lmagan holda bilim olish imkoniyatini yaratadi. Shu bilan birga, bu tizim pedagoglardan yangi metodik yondashuvlarni, raqamli texnologiyalarni bilishni va ta'lim jarayonini samarali boshqarishni talab qiladi.

Pedagogik texnologiyalar va masofaviy ta'lim masalalari ko'plab olimlar tomonidan tadqiq etilgan. Yuldashev ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash o'quv samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ta'kidlaydi (1). Shu bilan birga, Tolipov pedagogik texnologiyalarni ta'lim sifatini boshqarishda muhim vosita sifatida ko'rsatadi(2). Ochilov raqamli ta'lim platformalari masofaviy ta'limni samarali tashkil etishda asosiy omil ekanligini qayd etadi(3). Karimov esa kompetensiyaviy yondashuv talabalarning mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qilishini ta'kidlaydi(4).

Zamonaviy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, masofaviy ta'lim tizimida pedagogik yondashuvlarni takomillashtirish va raqamli pedagogik texnologiyalarni joriy etish ta'lim sifatini oshirishning asosiy sharti hisoblanadi. Bu jarayon talabalarning mustaqil

ta'limini rivojlantirish, bilimlarni chuqur o'zlashtirish va o'quv jarayonini moslashuvchan hamda samarali tashkil etishga imkon beradi.

Raqamli transformatsiya sharoitida masofaviy ta'lim tizimida pedagogik yondashuvning asosiy vazifalari bir nechta asosiy yo'nalishlarda amalga oshiriladi. Ushbu vazifalar ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, talabaning bilimini mustahkamlash va mustaqil ta'lim faoliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

1-jadval¹

Masofaviy ta'limda pedagogik yondashuv vazifalari

№	Vazifa	Mazmuni	Tahlil
1	Elektron ta'lim	LMS platformalar orqali o'qitish	Talabalarga onlayn resurslar va dars materiallarini qulay tarzda o'zlashtirish imkonini beradi.
2	Interfaol metod	Onlayn seminar, test, forum	Dars jarayonini faollashtiradi, talabalar ishtirokini oshiradi va o'quv jarayonini interfaol qiladi.
3	Nazorat tizimi	Elektron baholash	Bilim va ko'nikmalarni avtomatlashtirilgan tarzda nazorat qiladi, baholashni adolatli va tezkor qiladi.
4	Kompetensiya	Pedagog malakasini oshirish	O'qituvchilarning raqamli va pedagogik kompetensiyasini rivojlantiradi, samarali ta'lim jarayonini ta'minlaydi.
5	Mustaqil ta'lim	Talaba faolligini oshirish	Talabalarni mustaqil fikrlashga, o'zlashtirilgan bilimlarni amalda qo'llashga rag'batlantiradi.

Ushbu vazifalar bir-biri bilan uzviy bog'langan bo'lib, LMS platformalari va elektron resurslardan foydalanish ta'lim jarayonini moslashuvchan va samarali qiladi. Interfaol metodlar va elektron baholash tizimi talabalar va o'qituvchilar o'rtasidagi muloqotni kuchaytiradi, bilim nazoratini avtomatlashtiradi. Shu bilan birga, pedagoglarning malakasini oshirish va talabalarning mustaqil ta'limi masofaviy ta'limning sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Masofaviy ta'limda pedagogning roli o'zgaradi. U faqat ma'ruza qiluvchi emas, balki yo'naltiruvchi, maslahatchi va nazoratchi vazifasini bajaradi.

¹ Manba: Foydalanilgan adabiyotlar asosida muallif tomonidan tuzildi

Masofaviy ta'lim tizimida pedagogik yondashuvlarni takomillashtirish ta'lim sifatini oshirishning muhim omili hisoblanadi.

Raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'limda pedagogik texnologiyalarni takomillashtirish ta'lim sifatini oshirish va o'quv jarayonini samarali tashkil etishning asosiy omili hisoblanadi. Shu munosabat bilan quyidagi takliflar beriladi:

1. **Elektron ta'lim platformalaridan keng foydalanish** — talabalarga dars materiallarini qulay va moslashuvchan tarzda o'zlashtirish, masofaviy ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish imkonini beradi.

2. **Interfaol metodlarni joriy etish** — dars jarayonini faollashtiradi, talabalarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda mustaqil fikrlashni rag'batlantiradi.

3. **Pedagoglarning raqamli kompetensiyasini oshirish** — zamonaviy texnologiyalarni samarali qo'llash va ta'lim jarayonini innovatsion metodlar bilan boyitish imkonini yaratadi.

4. **Talabalarning mustaqil ta'limini rivojlantirish** — talabalarni o'zlashtirilgan bilimlarni mustaqil ravishda chuqurlashtirish va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga rag'batlantiradi.

5. **Elektron nazorat tizimini joriy etish** — bilim va ko'nikmalarni avtomatlashtirilgan tarzda baholash imkonini beradi, o'quv jarayonining sifatini nazorat qiladi va samaradorligini oshiradi.

Shu bilan birga, ushbu takliflarni amalga oshirish oliy ta'limda pedagogik texnologiyalarni raqamli transformatsiya sharoitida samarali rivojlantirish, ta'lim sifatini sezilarli darajada yaxshilash va zamonaviy talabalar ehtiyojlariga moslashgan ta'lim tizimini yaratishga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, masofaviy ta'lim tizimida pedagogik yondashuvlarni takomillashtirish oliy ta'limda zamonaviy, samarali va raqobatbardosh ta'lim muhitini yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Yuldashev, J. Pedagogik texnologiyalar. Toshkent. (2020).
2. Tolipov, O. Pedagogika. Toshkent. (2019).
3. Karimov, U. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari. (2023).
4. Ochilov, I. Raqamli ta'lim tizimi. (2024).
5. UNESCO. Digital learning in higher education. (2022).